

Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklerin Faydaları

Hakkındaki Farkındalıklarının İncelenmesi

Ümit Doğan ÜSTÜN¹

Neslişah AKTAŞ ÜSTÜN²

¹ Sorumlu yazar, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, umit.dogan.ustun@gmail.com

² Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, aktas.neslisah@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi öğrencilerinin rekreatif etkinliklerin faydaları hakkındaki farkındalıklarının incelenmesidir. Çalışmaya Tayfur Ata Sökmen Kampüsü'nde yer alan Fakülte ve Yüksekokullarda öğrenimlerine devam eden ve tesadüfi yöntemle belirlenen 820 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Ekinci ve Özdilek (2019) tarafından geliştirilen "Rekreasyon Farkındalık Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek öz bildirim ölçeği olmakla birlikte 3 alt ölçek ve 41 maddeden oluşmaktadır. Çalışmada elde edilen verilerin değerlendirilmesinde Windows için SPSS 23 paket program kullanılmış, yüzde ve frekans gibi tanımlayıcı istatistiksel yöntemlere ek olarak bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi testi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre katılımcılar en yüksek farkındalığa kendini geliştirme alt boyutunda sahipken, en düşük farkındalığa sosyal başarı alt boyutunda sahiptir. Ayrıca çalışmada yer alan öğrencilerin farkındalık alt ölçek puanlarının cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($p>.05$); buna rağmen spora olan ilgi düzeyi ve öğrenci kulüplerine üye olup olmama durumuna göre alt ölçek puanlarının anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu çalışma farklı şekillerde sporla ilgilenen veya öğrenci kulüplerine üye olan üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklerin faydaları hakkındaki farkındalıklarının spora ilgi duymayan ve hiçbir öğrenci kulübüne üye olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: rekreasyon, boş zaman, farkındalık, fayda, spor, serbest zaman

Investigation of University Students' Realization of the Benefits of

Leisure Activities

Abstract

This study aimed to examine the awareness of Hatay Mustafa Kemal University students about the benefits of recreational activities. Eight hundred twenty students studying in different faculties at Tayfur Ata Sökmen Campus voluntarily participated in the study. The participants were chosen according to the random sampling method. To collect data Recreation Awareness Scale which was developed by Ekinci and Özdilek in 2019 was used. The scale is a self-report scale and has three

sub-scales and 41 items. The data were analyzed with SPSS for Windows 23 package program using independent samples t-test and One-way ANOVA in addition to descriptive statistics such as frequency and percentage. According to the analysis results, the participants had the highest realization in the self-development sub-dimension and the lowest realization in the social success sub-dimension. Besides, although there were no significant differences in the variable awareness subscale scores according to gender and class, there were significant differences according to interest in sport and social student club membership status. As a result, this paper showed that students interested in sports in various ways and who are the members of a social student club are more aware of the benefits of recreational activities than the other students.

Key Words: recreation, leisure, realization, awareness, benefit, sports, free time

SUMMARY

Introduction and Aim: With the twentieth century, leisure has become a vital issue in people's lives. Increasing living standards, improvements in health and health perception, increased education level, decrease in the time spent at work, and the desire for more personal freedom have made leisure essential for many (Hsieh, Spaulding, and Riney, 2004). Besides, individuals get various benefits from participating in the leisure activities they choose (Manfredo, Driver, and Tarrant, 1996). As cited in Cuenca-Amigo et al. (2017), the concept of leisure is initially explained as an improvement in the individual's conditions as a result of the recreation experience or the development of the individual's relations with a group, society or different formations. Today, unlike in the past, university students' lifestyle varies from the time spent with a certain group, such as shopping, participating in sports and outdoor activities, or playing video games. In addition, university students are considered the most energetic group of society because they enter a crucial period in personality formations and adapt to adult life. They experience a wide variety of physiological and emotional changes in this process (Huang, Tsai, and Lee, 2014). Therefore, the maximum benefit of these students from their leisure activities will help them to overcome this process more efficiently. Assuming that students aware of the benefits of leisure activities will take part in more activities than those who do not, it becomes essential to examine students' awareness of the benefits of leisure activities. So, in the present study, we aimed to examine the awareness of Hatay Mustafa Kemal University students about the benefits of recreational activities. **Material and Method:** The study was designed as quantitative research, and 820 students studying in different faculties at Tayfur Ata Sökmen Campus voluntarily participated. The participants were chosen according to the random sampling method. In the study to collect data Recreation Awareness Scale which was developed by Ekinçi and Özdilek in 2019, was used. The scale is a self-report scale and has three sub-scales and 41 items. The data were analyzed by SPSS for Windows 23 package program using independent samples t-test and One-way ANOVA in addition to descriptive statistics such as frequency and percentage. **Results:** According to the results of the analysis, the participants have the highest realization in the self-development sub-dimension and the lowest realization in the social success sub-dimension. Besides, although there were no significant differences in the variable awareness subscale scores according to gender and class, there were significant differences according to interest in sport and social student club membership status. **Conclusion:** As a result, it is striking that researchers try to measure the benefits of individuals as a

result of recreational participation with various data collection tools in line with different theories (e.g., Froelicher and Froelicher, 1991; Rolston, 1991). Therefore, in future studies, it will be useful to test the reliability and validity of the data collection tool used in the current study in different samples and to conduct similar studies. Besides, encouraging students to become members of existing student clubs at universities and increasing their interest in sports will also contribute to the increase of students' recreational benefit realization and their enjoyment, fun, social success, and self-development.

1. GİRİŞ

Yirminci yüzyılla birlikte boş zaman, insanların yaşamlarında kilit bir konu haline almıştır. Artan yaşam standardı, sağlık ve sağlık algısındaki gelişmeler, artan eğitim seviyesi, işte geçirilen sürelerdeki azalma ve daha fazla kişisel özgürlük isteği, boş zamanı birçokları için önemli hale getirmiştir (Hsieh, Spaulding ve Riney, 2004). Dolayısıyla boş zaman her birey için farklı anlamlar içermektedir. Bu nedenle araştırmacılar boş zamanı anlamlandırırken farklı yaklaşımlarda bulunmuşlardır. Bu yaklaşımlardan birisi de boş zamanın rekreasyon etkinliği olarak ele alınmasıdır (Russell, 2017, s.16). Bu anlayışa göre bir rekreasyon etkinliği olarak boş zaman incelendiğinde, boş zamanlarımızda özgürce yaptığımız etkinlikler karşımıza çıkmaktadır. Stebbins (2016, s.11) rekreasyon etkinliği olarak boş zamanı "bireylerin sahip oldukları boş zamanlarda zorla yaptırılmayan, bireylerin kendi beceri ve kaynaklarını kullanarak yapmak istedikleri ve yaptıkları bağlamsal çerçevesi çizilmiş, tatmin edici veya doyurucu (ya da her iki şekilde de) etkinlikler" olarak tanımlamıştır. Bu tanımlamaya göre bisiklete binmek, uçurtma uçurmak, bilgisayar oyunu oynamak gibi etkinlikler boş zaman etkinliği yani rekreasyon olarak nitelendirilir (Russell, 2017, s.17). Fakat, Yetiş (2008)' e göre herhangi bir etkinlik, bir kültürde boş zaman etkinliği (rekreasyon) olabilirken bir diğerinde iş olabilmektedir. Yani ilgilenilen etkinlik herhangi bir birey için boş zaman etkinliği olabilirken bir başkası için iş ihtiva ediyor ve bu yüzden ağır ve sıkıcı olabilmektedir. İçinde bulunulan ortam ve şartlar etkinliğin bir boş zaman etkinliği (rekreasyon biçimi) olup olmadığı konusunda etkin faktörlerdir. Zevk için araba kullanmak bir boş zaman etkinliği olabilirken, işe gidip gelirken araba kullanmak bir ulaşım şeklidir. Bu nedenle rekreasyon kavramının daha iyi açıklanabilmesi için bazı temel ifadelere ihtiyaç vardır. Karaküçük' e (2005, s.62) göre bunlar:

- Rekreasyon boş zamanda yapılır. İş değildir. Kar gayesi taşımaz.
- Rekreasyonda kişi gönüllü olarak ve tamamen kendi arzusu ile katıldığı etkinliklerde bulunur.
- Rekreasyon etkinlikleri katılımcısına zevk veren, mutlu eden ve neşelendiren bir formattadır.
- Rekreasyon etkinlikleri kişisel ve toplumsal fayda sağlar.
- Rekreasyon toplumsal değerlere aykırı değildir. Yemek yemek, uyumak gibi hayati önem taşımaz.

Rekreasyona katılıma etki eden birçok faktörden söz etmek mümkündür. Karaküçük' e (2005, s.102) göre bu faktörlerden bazıları değerlerdeki değişimler ve harcanabilir gelirin artması gibi sosyo ekonomik etmenlerdir. Fakat araştırmacılara göre rekreasyona katılımı sosyo ekonomik faktörlerle birlikte psikolojik faktörlerde rol oynamaktadır. Huang, Tsai ve Lee' ye göre (2014) "katılım" kavramı ilk olarak M. Sherif, and H. Cantril tarafından 1974 yılında bireylerin sosyal bir ortamda etkileşerek öğrenmelerini açıklamak üzere ortaya çıkartılmıştır. Bu anlayışa göre boş zaman katılımı birey, etkinlik veya ürün arasında ortaya çıkan ilgilenim ve motivasyon gibi zihinsel süreçleri içermektedir.

Dolayısıyla bireyin etkinliğe verdiği önem katılımı doğrudan etkilemektedir (Huang ve Chen, 2005; Ho, 2018).

Yukarıda da bahsedildiği üzere bireyler istedikleri boş zaman etkinliklerine katılmaları neticesinde çeşitli faydalar elde etmektedirler (Manfredo, Driver ve Tarrant, 1996). Cuenca-Amigo ve diğerlerinin (2017) aktardığına göre boş zaman fayda kavramı başlangıçta rekreasyon deneyimi neticesinde bireyin sahip olduğu koşullardaki iyileşme veya bireyin bir grup, toplum veya farklı oluşumlarla ilişkilerindeki gelişme şeklinde açıklanmaktadır. Fakat sonraki yıllarda bu tanım geliştirilmiş ve boş zaman faydası üç başlık altında toplanmıştır. Bunlar kısaca a) bireyin, bir grubun ve toplumun sahip olduğu şartlardaki iyileşme, b) istenmeyen bir durumun çeşitli düzenlemelerle önlenmesi ve istenilen bir hale kavuşması c) belirli bir tatmin edici psikolojik deneyimin gerçekleştirilmesi şeklindedir.

Günümüzde, geçmişte olduğunun aksine üniversite öğrencilerinin yaşam tarzları belirli bir grupla geçirilen zamandan, alışverişe çıkmak, sportif ve açık alan etkinliklerine katılmak veya video oyunları oynamak gibi çok çeşitlilik göstermektedir. Bunun yanı sıra üniversite öğrencileri, kişilik oluşumlarında belirleyici bir döneme girdikleri ve yetişkin hayatına adaptasyon sürecinde oldukları için toplumun en enerjik grubu olarak nitelendirilmektedir ve bu süreç içerisinde çok çeşitli fizyolojik ve duygusal değişimler yaşamaktadırlar (Huang, Tsai ve Lee, 2014). Dolayısıyla bu öğrencilerin boş zaman etkinliklerinden maksimum fayda sağlamaları onların bu süreci daha rahat atlatalmalarına katkı sağlayacaktır. Boş zaman etkinliklerinin sağladığı faydaların farkında olan öğrencilerin olmayanlara oranla daha fazla etkinlikte yer alacağı varsayıldığında, öğrencilerin boş zaman etkinliklerinin sağladığı faydalar hakkındaki farkındalık düzeylerinin incelenmesi de önemli hale gelmektedir. Mevcut çalışmada Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi öğrencilerinin boş zaman etkinliklerinin sağladığı faydaları hakkındaki farkındalıkları cinsiyet, sınıf, sporla ilgilenme şekli ve öğrenci kulüplerine üye olup olmama durumlarına göre incelenmiştir.

2. MATERYAL METOT

2.1. Araştırma Deseni

Mevcut araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama araştırması (cross-sectional) şeklinde desenlenmiştir. Burada amaç bağımlı değişkenler arasındaki farklılıkları inceleyip daha sonra genele yordamaktır.

2.2. Araştırma Grubu

Çalışmaya Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde öğrenim gören 820 öğrenci katılmıştır. Katılım için tek şart öğrencilerin Tayfur Ata Sökmen Kapmüsü'nde yer alan fakülte veya yüksekokullarda öğrenim görüyor olmalarıdır. Katılımcılar basit tesadüfi örneklem yöntemine göre seçilmiştir. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır ve katılımcılardan gönüllü onam formu toplanmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada katılımcıların kişisel bilgilerini elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formuna ek olarak Ekinci ve Özdilek (2019) tarafından geliştirilen Rekreasyon Fayda Farkındalık ölçeği kullanılmıştır. Ölçek bir öz bildirim ölçeği olmakla birlikte 41 madde ve Haz/

Eğlence (örn., Rekreatif etkinliklere katılmak eğlendiricidir), Sosyal/Başarı (örn., Rekreatif etkinliklere katılmak aidiyet duygusu kazandırır) ve Kendini Geliştirme (örn., rekreasyon etkinliklerine katılmak öz saygıyı artırır) şeklinde 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Ölçeğe verilen cevaplar 1 (hiç katılmıyorum), 5 (tamamen katılıyorum) şeklinde 5' li Likert tipi ölçek üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçek alt boyutlarından alınan puanların yüksekliği ilgili alt boyuta dair olan farkındalığın yüksek olduğunu göstermektedir.

2.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler Windows için SPSS 23 paket program ile çözümlenmiştir. Veri analizinde öncelikle toplam ölçek ve alt boyutlar için iç tutarlık katsayıları hesaplanmıştır. Daha sonra verilerin dağılımı basıklık ve çarpıklık değerleri incelenerek kestirilmiştir. Çalışmada hipotez testleri olarak tanımlayıcı istatistik yöntemlere ek olarak 95 % güven aralığında bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi testleri kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıkları

Rekreasyon Fayda Farkındalığı					
Alt Boyutlar	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart sapma
Haz / eğlence	820	1.00	5.00	4.14	.77
Sosyal başarı	820	1.00	5.00	4.02	.70
Kendini geliştirme	820	1.00	5.00	4.17	.69

Tanımlayıcı analiz sonuçlarına göre katılımcılar en yüksek farkındalığa kendini geliştirme alt boyutunda sahipken, en düşük farkındalığa sosyal başarı alt boyutunda sahiptirler.

Tablo 2. Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıkları

Rekreasyon Fayda Farkındalığı Alt Boyutları	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	T	p
Haz / eğlence	Erkek	371	4.12	0.81	-0.719	0.472
	Kadın	449	4.16	0.74		
Sosyal başarı	Erkek	371	4.02	0.73	-0.102	0.919
	Kadın	449	4.02	0.68		
Kendini geliştirme	Erkek	371	4.16	0.73	-0.711	0.477
	Kadın	449	4.19	0.67		

Yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre çalışmada yer alan öğrencilerin rekreasyon fayda farkındalıklarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>.05$).

Tablo 3. Sınıf değişkenine göre katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıkları

Rekreasyon Fayda Farkındalığı Alt Boyutları	Öğrenim görülen sınıf	N	Ortalama	Std. Sapma	F	p
Haz / eğlence	1. sınıf	215	4.12	0.82	0.807	0.521
	2. sınıf	188	4.11	0.81		
	3. sınıf	193	4.23	0.72		
	4. sınıf	185	4.12	0.73		
	5. sınıf	39	4.16	0.75		
	Toplam	820	4.15	0.77		
Sosyal başarı	1. sınıf	215	4.03	0.77	0.468	0.76
	2. sınıf	188	3.99	0.69		
	3. sınıf	193	4.07	0.66		
	4. sınıf	185	4.00	0.70		
	5. sınıf	39	3.95	0.70		
	Toplam	820	4.02	0.70		
Kendini geliştirme	1. sınıf	215	4.19	0.75	0.298	0.879
	2. sınıf	188	4.17	0.72		
	3. sınıf	193	4.21	0.63		
	4. sınıf	185	4.15	0.68		
	5. sınıf	39	4.12	0.64		
	Toplam	820	4.18	0.69		

Yapılan tek yönlü varyans analizi test sonuçlarına göre katılımcıları rekreasyon fayda farkındalıklarında öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>.05$).

Tablo 4. Sporla ilgilenme şekline göre katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıkları

Rekreasyon Fayda Farkındalığı Alt Boyutları		Sporla ilgilenme şekli	N	Ortalama	Std. Sapma	F	p	Fark Tukey
Haz / eğlence	1	Amatör olarak bir spor dalı ile düzenli olarak ilgileniyorum	206	4,32	0,80	13,746	0.000	1 > 2 1 > 4
	2	Sadece seyirci düzeyinde ilgileniyorum	228	4,06	0,76			
	3	Haftanın belirli günleri sağlık için hafif tempo yürüyüş gibi egzersizler yapıyorum	267	4,24	0,67			
	4	Hiç ilgi duymuyorum	119	3,81	0,84			
		Toplam	820	4,15	0,77			

Tablo 4. Sporla ilgilenme şekline göre katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıkları (devamı)

Sosyal başarı	1	Amatör olarak bir spor dalı ile düzenli olarak ilgileniyorum	206	4,16	0,72	8,868	0.000	1 > 4 2 > 4 3 > 4
	2	Sadece seyirci düzeyinde ilgileniyorum	228	3,99	0,69			
	3	Haftanın belirli günleri sağlık için hafif tempo yürüyüş gibi egzersizler yapıyorum	267	4,06	0,63			
	4	Hiç ilgi duymuyorum	119	3,76	0,78			
		Toplam	820	4,02	0,70			
Kendini geliştirme	1	Amatör olarak bir spor dalı ile düzenli olarak ilgileniyorum	206	4,28	0,72	8,636	0.000	1 > 4 2 > 4 3 > 4
	2	Sadece seyirci düzeyinde ilgileniyorum	228	4,13	0,71			
	3	Haftanın belirli günleri sağlık için hafif tempo yürüyüş gibi egzersizler yapıyorum	267	4,25	0,59			
	4	Hiç ilgi duymuyorum	119	3,92	0,77			
		Toplam	820	4,18	0,69			

Tek yönlü varyans analizi test sonuçlarına göre, katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıklarında sporla ilgilenme şekillerine göre tüm alt boyutlarda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Yapılan Tukey' s Hsd çoklu karşılaştırma test sonuçlarına göre haz/eğlence alt boyutunda amatör olarak bir spor dalı ile ilgilenen katılımcılar, sadece seyirci olarak sporla ilgilenenlerden ve spora hiç ilgi duymayanlardan anlamlı şekilde yüksek rekreasyon fayda farkındalığına sahiptir. Sosyal fayda ve kendini geliştirme alt boyutlarında da amatör olarak spor yapanlar, sadece seyirci olarak spora ilgi duyanlar ve haftanın belirli günlerinde sağlık amaçlı hafif tempo gibi yürüyüş yapan katılımcılar, spora hiç ilgi duymayan katılımcılara göre daha yüksek rekreasyon fayda farkındalığına sahiptir.

Tablo 5. Öğrenci kulüplerine üye olma durumuna göre katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıkları

Rekreasyon Fayda Farkındalığı Alt Boyutları	Herhangi bir öğrenci kulübüne üye misiniz?	N	Ortalama	Std. Sapma	T	p
Haz / eğlence	Evet	188	4,26	0,74	2,465	0,014
	Hayır	632	4,11	0,78		
Sosyal başarı	Evet	188	4,11	0,66	2,145	0,033
	Hayır	632	3,99	0,71		
Kendini geliştirme	Evet	188	4,29	0,63	2,608	0,01
	Hayır	632	4,15	0,71		

Yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıklarında herhangi bir öğrenci kulübüne üye olup olmama durumlarına göre tüm alt boyutlarda öğrenci kulübü üyelerinin lehinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin rekreasyon fayda farkındalıklarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Analiz sonuçlarına göre katılımcılar en yüksek farkındalığa kendini geliştirme alt boyutunda sahipken, en düşük farkındalığa sosyal başarı alt boyutunda sahiptir (tablo 1). Boş zaman literatüründe fayda kavramı bir anlamda bireyin katıldığı etkinlik neticesinde amaçlarını gerçekleştirme veya etkinliklerin bu amaçları gerçekleştirmeye yardımcı olması şeklinde açıklanmaktadır (Azjen, 1991). Bu açıdan ele alındığında çalışmamızın mevcut bulgusunun literatür ile uyumlu olduğu söylenebilir.

Çalışma bulgularına göre katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıkları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir (tablo 2). Benzer şekilde hem Ekinci (2017, s.58) hem de Kocaer (2018, s.44) yaptıkları çalışmalarda üniversite öğrencilerinin rekreasyon fayda farkındalıklarında cinsiyete göre bir farklılık tespit edememiştir. Her üç çalışmanın bulguları bu bakımdan paralellik göstermektedir. Fakat her ne kadar literatürde cinsiyet değişkeni dikkate alındığında üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinlikleri seçimi ve katılımında farklılıklar olsa da (Ekinci ve diğerleri, 2014; Popeska, Ignatov ve Sivevska, 2017) rekreasyon fayda farkındalığı açısından mevcut çalışmada bir farklılığın tespit edilmemesi, katılımcıların benzer sosyal ortamları paylaşıyor olmasından kaynaklanmaktadır denilebilir.

Analiz sonuçlarına göre ayrıca katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıkları sınıf değişkenine göre farklılık göstermezken (tablo 3), sporla ilgilenme şekline göre anlamlı farklılıklar göstermiştir (tablo 4). Bu sonuçlara göre aktif olarak veya pasif şekilde sporla ilgilenen katılımcılar spora hiç ilgi duymayan katılımcılara göre tüm alt boyutlarda daha yüksek rekreasyon fayda farkındalığına sahiptir. Birkaç istisna dışında spor çok çeşitli sosyal etkileşimler içermektedir (Chandler, Cronin ve Whampley, 2002, s.185) Dolayısıyla spora ilgi duyan katılımcıların farkındalıklarının yüksek olması bu sosyal etkileşimlerden kaynaklanmaktadır denilebilir.

Çalışmada ayrıca katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıkları herhangi bir öğrenci kulübüne üye olma durumuna göre incelendiğinde anlamlı farklılıklar göstermiştir (tablo 5). Bu sonuca göre öğrenci kulüplerine üye olan katılımcılar, rekreasyon etkinliklerinin haz alma ve eğlenmelerine yardımcı olduğu, sosyal başarı elde etmelerini desteklediği ve kendini geliştirmelerine katkısı olduğunun öğrenci kulüplerine üye olmayan katılımcılara göre daha farkındadır. Çalışmalar okul, gençlik, kültürel, çevresel, politik gibi topluluklara üye olmanın sosyal bütünleşmeyi desteklediğini göstermiştir (Flanagan ve Gill, 1999). Dolayısıyla öğrenci kulüplerine üye olan katılımcıların rekreasyon fayda farkındalıklarının diğer katılımcılara oranla yüksek olmasının nedeni öğrenci kulüplerinde edindikleri bütünleşme ve etkileşimdir denilebilir.

5. SINIRLIKLAR

Mevcut çalışmada her ne kadar üniversite öğrencilerinin rekreasyon fayda farkındalıklarına yönelik çeşitli bulgular elde edilmiş olsa da bazı sınırlıklar mevcuttur. Bu sınırlıklardan ilki çalışmada kullanılan veri toplama aracının gömülü teori neticesinde geliştirilmesi ve yapı ve kapsam geçerliklerinin farklı çalışmalarda test edilmemiş olmasıdır. İkinci sınırlık ise Türkçe literatürde

rekreasyon fayda farkındalığı çalışmalarının yeteri kadar işlenmemiş olmasıdır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak, araştırmacıların bireylerin rekreasyon katılımları neticesinde elde ettikleri faydaları farklı teoriler doğrultusunda çeşitli veri toplama araçları ile ölçmeye çalıştıkları göze çarpmaktadır (örn: Froelicher ve Froelicher, 1991; Rolston, 1991; Eskiler, Yıldız ve Ayhan, 2019). Dolayısıyla ileride yapılacak çalışmalarda mevcut çalışmada kullanılan veri toplama aracının güvenilirlik ve geçerliğinin farklı örneklerde test edilmesi ve benzer çalışmaların yapılması yararlı olacaktır. Ayrıca üniversite yönetimleri tarafından öğrencilerin üniversitelerde mevcut öğrenci kulüplerine üye olmasının teşvik edilmesi ve spora olan ilgilerinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması da öğrencilerin rekreasyon fayda farkındalıklarının artmasına ve öğrencilik yaşantılarından daha fazla haz almalarına, eğlenmelerine, sosyal başarı elde etmelerine ve kendilerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Açıklamalar

Çalışma 25-28 Nisan 2019 tarihlerinde Alanya’ da gerçekleştirilen 2. Uluslararası Herkes İçin Spor ve Wellness Kongresinde sunulmuştur.

Yazar Katkıları

İlk yazar, çalışmada verilerin toplanması, veri analizi ve makalenin hazırlanmasına katkı sağlamıştır. İkinci yazar ise çalışma fikrini ve teorik çerçeveyi oluşturmuş, ayrıca makalenin hazırlanmasına katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması

Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması belirtilmemiştir.

KAYNAKÇA

Ajzen, I. (1991). *Benefits of leisure: A social psychological perspective*. B. L. Driver, P. J. Brown, & G. L. Peterson (Eds.). Benefits of leisure (pp. 411-418). State College, PA: Venture Publishing.

Chandler, T., Cronin, M., & Vamplew, W. (2002). *Sport and physical education: The key concepts*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203467145>

Cuenca-Amigo, M., Aristegui, I., Cuenca, M., & Amigo, M. L. (2017). The importance of leisure in older adults living in Spain. *Annals of Leisure Research*, 20(2), 222-239. Doi: 10.1080/11745398.2016.1217493

Ekinci, N. E. (2017). *Üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinlikler hakkındaki farkındalıklarının araştırılması* (Doktora tezi). Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

Ekinci, N. E., & Ozdilek, C. (2019). Investigation of university students' awareness of recreational activities. *International Online Journal of Educational Sciences*, 11(2), 53-66. <https://doi.org/10.15345/ijoes.2019.02.004>

Ekinci, N. E., Kalkavan, A., Üstün, Ü. D., & Gündüz, B. (2014). Üniversite öğrencilerinin sportif ve sportif olmayan rekreatif etkinliklere katılmalarına engel olabilecek unsurların incelenmesi. *Sportif*

Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, 1(1), 1-13.

Eskiler, E., Yıldız, Y., & Ayhan, C. (2019). The effect of leisure benefits on leisure satisfaction: Extreme sports. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 21(1), 16-20. Doi: 10.15314/tsed.522984

Flanagan C., & Gill S. (1999). *Adolescents' social integration and affection for the polity: Processes for different racial/ethnic groups*. Albuquerque: Society for Research in Child Development.

Froelicher, V. F., & Froelicher, E. S. (1991). *Cardiovascular benefits of physical activity*. B. L. Driver, P. J. Brown, & G. L. Peterson (Eds.). Benefits of leisure (pp. 59-72). State College, PA: Venture.

Ho, T. S. (2018). An exploration of relationship among leisure involvement, leisure benefits, quality of life, and training effects of collegiate athletes. *The International Journal of Innovative Organization*, 10(4), 327-344.

Hsieh, S., Spaulding, A., & Riney, M. (2004). A qualitative look at leisure benefits for Taiwanese nursing students. *The Qualitative Report*, 9(4), 604-629. Retrieved from <https://nsuworks.nova.edu/tqr/vol9/iss4/3>

Huang, Y. L., & Chen, H. M. (2005). The study of leisure attitude and behavior. *Journal of Outdoor Recreation*, 18(3), 81-102.

Huang, C. E., Tsai, C. Y., & Lee, S. C. (2014). A study of the influence of college students' exercise and leisure motivations on the leisure benefits – using leisure involvement as a moderator. *International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering*, 8(8), 2419-2423.

Karaküçük, S. (2005). *Rekreasyon – boş zamanları değerlendirme* (5. Basım). Ankara: Gazi Kitabevi.

Kocaer, G. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ve adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, serbest zaman ilgilenim ve rekreasyon faaliyetlerine yönelik fayda düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi- Bartın ili örneği* (Yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Bartın.

Manfredo, M. J., Driver, B. L., & Tarrant, M. A. (1996). Measuring leisure motivation: A meta analysis of the recreation experience preference scales. *Journal of Leisure Research*, 28(3), 188–213.

Popeska, B., Ignatov, G., & Sivevska, D. (2017). Gender differences in participation and use of leisure time between Macedonian and Bulgarian students at teaching faculties. *Activities in Physical Education and Sport*, 7(2), 185-188.

Rolston, H. (1991). *Creation and recreation: Environmental benefits and human leisure*. B. L. Driver, P. J. Brown, & G. L. Peterson (Eds.). Benefits of leisure (pp. 393-403). State College, PA: Venture.

Russell, R. V. (2017). *Pastimes: The context of contemporary leisure* (6. Basım.). IL, ABD: Sagamore Publishing.

Stebbins R. A. (2016). *Serbest zaman fikri temel ilkeler*. M. Demirel, N. E. Ekinci, Ü. D. Üstün, U, Işık, & O. Gümüştül (Çev.). Ankara: Spor Yayınevi.

Yetiş, Ü. (2008). Ortaöğretim öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme eğilimlerinin farklı değişkenlere göre belirlenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 193-205.

Makale Geliş: 20.05.2020

Makale Kabul: 01.07.2020

Açık Erişim Politikası

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>